

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра ФІНАНСІВ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан економічного факультету
Анатолій ДІБРОВА
«16» травня 2024 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри фінансів
Протокол №13 від «16» травня 2024 р.
Завідувач кафедри
Наталія ШВЕЦЬ

»РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Економіка підприємства»
Людмила СТЕПАСЮК

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІНАНСИ»

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність: 051 «Економіка»
Освітня програма: «Економіка підприємства»
Факультет: Економічний

Розробник: доктор економічних наук, доцент, професор кафедри фінансів
Олена ЛЕМІШКО

Київ – 2024 рік

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Бакалавр</i>	
Спеціальність	<i>051 Економіка</i>	
Освітня програма	<i>Економіка підприємства</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>Екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	2	2
Семестр	3	3
Лекційні заняття	30	8
Практичні, семінарські заняття	30	6
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	60	106
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у майбутніх фахівців з економіки системи теоретичних знань, прикладних умінь і навичок з вирішення проблем функціонування фінансів, означення їх впливу на соціально-економічний розвиток суспільства, з врахуванням сучасних викликів.

Завдання:

- розкриття сутності і визначення форм прояву фінансів;
- опрацювання засад формування сфер і ланок фінансової системи;
- ознайомлення з напрямками функціонування фінансової політики держави та механізмом її реалізації;
- теоретична та практична підготовка студентів з питань, які вирішуються відповідними державними установами в ході регулювання фінансових відносин.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі фінансів, банківської справи, страхування та фондового

ринку в ході професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.

ПРН 18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

**2. Програма та структура навчальної дисципліни для:
повного терміну денної (заочної) форми навчання**

Назви Змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	Тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	ла б	Інд	с. р.		л	п	лаб	інд	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Сутність та призначення фінансів. Макрофінанси														
Тема 1. Сутність,призначення та функції фінансів	1	10	2	2			6	12	2					10
Тема 2. Фінансова система, фінансова політика та фінансовий механізм	2	10	2	2			6	12		2				10
Тема 3. Бюджет. Бюджетна система	3	14	4	4			6	14	2					12
Тема 4. Податки. Податкова система	5	14	4	4			6	10						10
Тема 5. Державний кредит і державнийборг	6	10	2	2			6	10						10
Разом за змістовим модулем 1		58	14	14			30	58	4	2				52

Змістовий модуль 2. Мікро фінанси та фінанси фінансових посередників												
Тема 6. Фінансипідприємств	6	10	2	2			6	14	2			12
Тема 7. Фінанси домогосподарств	7	10	2	2			6	12				12
Тема 8. Фінансовий ринок	8	14	4	4			6	12	2			10
Тема 9. Страхування.Страховий ринок	9	14	4	4			6	12		2		10
Тема 10. Міжнародні фінанси	10	14	4	4			6	12		2		10
Разом за змістовим модулем 2		62	16	16			30	62	4	4		54
Усього годин		120	30	30			60	120	8	6		106

3.Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, призначення та функції фінансів	2
2	Фінансова система, фінансова політика та фінансовий механізм	2
3	Бюджет. Бюджетна система	4
4	Податки. Податкова система	4
5	Державний кредит і державний борг	2
6	Фінанси підприємств	2
7	Фінанси домогосподарств	2
8	Фінансовий ринок	4
9	Страхування. Страховий ринок	4
10	Міжнародні фінанси	4

4.Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність, призначення та функції фінансів	6
2	Фінансова система, фінансова політика та фінансовий механізм	6
3	Бюджет. Бюджетна система	6
4	Податки. Податкова система	6
5	Державний кредит і державний борг	6
6	Фінанси підприємств	6
7	Фінанси домогосподарств	6
8	Фінансовий ринок	6
9	Страхування. Страховий ринок	6
10	Міжнародні фінанси	6

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;

- розрахункові роботи;
- захист практичних робіт;
- інші види.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- інші види.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання Екзамену
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	незадовільно

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи

$$R_{\text{НР}} \text{ (до 70 балів): } R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}.$$

9. Навчально-методичне забезпечення

електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України <https://elearn.nubip.edu.ua/mod/assign/view.php?id=24922>)

1. Біляк Ю.В. Міжнародні фінанси: навчальний посібник. К.: НУБіП України, 2023. 634с.

2. Тітенко З.М., Біляк Ю.В. Державні фінанси і контроль: навчальний посібник. К.: НУБіП України, 2022. 386с.

3. Тітенко З.М., Біляк Ю.В. Курс лекцій з дисципліни «Державні фінанси та контроль» для ОС «Бакалавр» спеціальності 281 «Публічне управління і адміністрування», Київ. НУБіП України. 2022. 102 с.
4. Лемішко О.О., Біляк Ю.В. Курс лекцій з дисципліни «Корпоративні фінанси» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», К.: НУБіП України, 2021. 145 с.
5. Березовська Л.О., Лемішко О.О., Олійник Л.А. Робочий зошит для проведення практичних занять з курсу «Фінанси підприємств» студентам освітнього ступеня бакалавр економічного факультету з різними формами навчання за напрямом підготовки 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та факультету аграрного менеджменту за напрямом підготовки 07336 «Менеджмент» (Менеджмент організацій і адміністрування, Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності). К.: НУБіП України. 2020. 250 с.
6. Лемішко О.О., Тітенко З.М. Фінанси підприємств. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Фінанси підприємств» для студентів денної форми навчання освітнього ступеня «Бакалавр» із спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». К.: «ЦП «КОМПРИТ». 2019. 127 с.
7. Шевченко Н.Ю., Мрачковська Н.К. Робочий зошит ч.1 «Фінанси» для проведення семінарських занять зі студентами ОС «Бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа». К.: ТОВ «Прінтеко». 2021. 105 с.
8. Шевченко Н.Ю., Мрачковська Н.К. Робочий зошит ч.2 «Фінанси» для проведення семінарських занять зі студентами ОС «Бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа». К.: ТОВ «Прінтеко». 2021. 98 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Закон України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» від 9 листопада 2023 року № 3460-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-20#Text> (дата звернення 20.05.2024).
2. Кодекс України з процедур банкрутства від 18 жовтня 2018 року № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/2597-19#Text> (дата звернення 20.05.2024).
3. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо вдосконалення онлайн-комунікації з платниками податків та уточнення окремих положень законодавства» від 23 лютого 2024 року № 3603-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3603-20#Text> (дата звернення 20.05.2024).
4. Закон України «Про внесення змін до Закону України "Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків" та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення державного регулювання та нагляду на ринках капіталу та організованих товарних ринках» від 22 лютого 2024 року № 3585-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3585-20#Text> (дата звернення 20.05.2024).
5. Про внесення змін до рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 16 лютого 2024 року № 189. Рішення від 13.03.2024 № 282. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 березня 2024 р. за № 387/41732

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0387-24#Text> (дата звернення 20.05.2024).

6. Кізіма Т.О., Коваль С.Л. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Фінанси» для студентів ОС «бакалавр» денної і заочної форм навчання. Тернопіль: ЗУНУ, 2022. 80 с.

7. Крупка Я. Д., Задорожний З. В., Гудзь Н.В. Фінансовий облік: підручник. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 478 с.

8. Курило О.Б., Бондаренко Л.П., Вівчар О.П., Чубка О.М. Фінанси підприємств. Підручник. К.: Видавничий дім «Кондор». 2020. 340 с.

9. Лемішко О.О. Теоретико-концептуальний базис та напрями удосконалення фінансової політики відтворення капіталу в агросекторі: монографія. Київ: НУБіП України. 2021. 620 с.

10. Лютий І. О., Боринець С. Я., Варналій З. С. Фінанси: практикум. К.: Ліра-К, 2020. 352 с.

11. Малій О.Г., Горох О.В. Фінанси підприємств: збірник тестів для поточного і підсумкового контролю знань для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми здобуття освіти зі спеціальностей 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування». Харків: Держ. біотехнол. ун-т, 2023. 93 с.

12. Сокурєнко В.В., Швець Д.В., Бортник С. М., Ткаченко С.О. Фінанси підприємств: підручник. Харків: ХНУВС. 2022. 292 с.

13. Lemishko, O., & Shevchenko, N. (2021). Lending in the agricultural sector of Ukraine: challenges and solutions. *Economic Annals-XXI*, 192(7-8(2)), 74-87. (Scopus). doi: <https://doi.org/10.21003/ea.V192-07>